

نشست سران شورای همکاری خلیج فارس در کویت؛ آغازی برای فروپاشی

سی و هشتمین نشست سران شورای همکاری خلیج فارس در کویت را می توان آغازی برای روند فروپاشی این شورا با توجه به ویژگی های این نشست دانست.

سی و هشتمین نشست سران شورای همکاری خلیج فارس در کویت را می توان آغازی برای روند فروپاشی این شورا با توجه به ویژگی های این نشست دانست.

خبرگزاری مهر، گروه بین الملل-فرزاد فرهادی: سی و هشتمین نشست سران شورای همکاری خلیج فارس در حالی در پنجم دسامبر به میزبانی کویت برگزار شد که از سران خبری نبود و به غیر شیخ صباح الاحمد الجابر الصباح امیر کویت به عنوان میزبان و شیخ تمیم بن حمد آل ثانی امیر قطر بقیه اعضای شورای همکاری خلیج فارس در سطح پایینی شرکت کردند از جمله اینکه عادل الجبیر وزیر خارجه عربستان ریاست هیئت کشورش را در نشست برعهده داشت و سلمان بن عبدالعزيز پادشاه و محمد بن سلمان ولیعهد در این نشست شرکت نکردند.

فهد بن محمود بن محمد آل سعید به عنوان رئیس هیات شرکت کننده سلطان نشین عمان بود که البته سلطان قابون از ۲۰۱۱ در این نشست حضور نیافته است و این طبیعی بود. اما اماراتی ها انور قرقاش وزیر مشاور در امور خارجه خود را به این نشست فرستادند و بحرینی ها نیز محمد بن مبارک آل خلیفه را شرکت دادند.

این حجم پایین انتقاد و خشم محافل کویتی را به دنبال داشت به گونه ای که انتظار نداشتند با حکمت و رفتاری معقولی که امیر کویت انجام داده است سران کشورهای امارات، بحرین و عربستان در این نشست حاضر نشوند. این حجم پایین انتقاد و خشم محافل کویتی را به دنبال داشت به گونه ای که انتظار نداشتند با حکمت و رفتاری معقولی که امیر کویت انجام داده است سران کشورهای امارات، بحرین و عربستان در این نشست حاضر نشوند.

گذشته از این نحوه پوشش این نشست از سوی شبکه العربیه و دیگر شبکه های کشورهای حوزه خلیج فارس بر خلاف گذشته که با اهتمام زیاد صورت می گرفت، مطلوب نبود و فقط شبکه الجزیره در این زمینه فعال بود.

با این توصیف در شرایطی که گمان می رود اختلافات کشورهای شورای همکاری خلیج فارس به پایان برسد و امیدهای زیادی به این نشست بسته شده بود اما به نظر می رسد که امیدها برای حل مشکلات میان کشورهای تحریم کننده قطر با دوحه رویایی بیش نبوده است.

سی و هشتمین نشست شورای همکاری خلیج فارس که در کویت برگزار شد را می توان کمترین میزان مشارکت و کوتاهترین دانست و اینکه اهتمام خاصی به آن نشد.

رای الیوم در این باره نوشته است: ««شیخ صباح الاحمد امیر کویت اصرار بر برگزاری این نشست داشت تا سران شورای همکاری خلیج فارس را در برابر مسئولیت های خود قرار دهد زیرا وی نمی خواست که قطار نشست سران در منامه متوقف شود و به پایتخت کویت نرسد و نیز نمی خواست که مسئول شکست و فروپاشی شورای همکاری خلیج فارس باشد و به عبارتی خواست که توپ را به زمین دیگران اندازد. امیر کویت با نهایت حکمت عمل کرد که خود به استقبال همه هیات ها رفت و این ماموریت را به شیخ خالد الحمد الصباح وزیر خارجه اش واگذار نکرد و شاید خواست به سران امارات، بحرین و عربستان که در این نشست مشارکت نکردند بفهماند که تحریم آنها سبب نشده است که در استقبال کویت تاثیر گذار باشد.

رای الیوم آورده است: این بدون شک سبب خواهد شد که دولت و ملت کویت آزرده خاطر شوند زیرا این رفتار را شایسته کشورشان و جایگاه آن نمی دانستند به ویژه که امیر این کشور تلاش های فراوانی را برای حفظ همبستگی شورای همکاری خلیج فارس از طریق میانجی گری در بحران کنونی انجام داد. نمی خواهیم بگوییم که این نشست آخرین نشست شورای همکاری که در سال ۱۹۸۱ ایجاد شد است اما سرآغازی برای پایان آن است. به نظر می رسد که امارات صبح امروز کمیته همکاری نظامی، اقتصادی، سیاسی، رسانه ای و فرهنگی میان این کشور و عربستان را جایگزین شورای همکاری خلیج فارس کرده است.

رای الیوم نوشت:

بحران موجود به نظر می رسد که راهکاری نداشته باشد و این بحران برای سالیان متوالی ادامه خواهد داشت بحران موجود به نظر می رسد که راهکاری نداشته باشد و این بحران برای سالیان متوالی ادامه خواهد داشت و تنش میان طرفین در آینده بیشتر خواهد شد. حمد بن عیسی آل خلیفه به این خاطر شرکت نکرد که اعلام کرده بود در نشست که امیر قطر باشد حاضر نمی شود اما نمی دانیم چرا ملک سلمان شرکت نکرد. همه انتظار داشتند که ملک سلمان به خاطر امیر کویت هم که شده است برای ساعاتی محدود در نشست حاضر شود اما نیامد. سعودی ها از موضع بی طرفانه کویت در این بحران خرسند نیستند و امارات و بحرین نیز این موضع را دارند. سعودی از کویت انتظار داشته اند با توجه به موضعی و تحرکاتی که در جریان حمله عراق به کویت و نقشی که در بیرون کردن نیروهای عراقی در سال ۱۹۹۱ داشته اند حداقل کویتی ها جانب آنها در بحران با قطر بگیرند.

این رسانه آورده است: آیا آینده ای برای نشست شورای همکاری وجود خواهد داشت و آیا نشست های سران دیگری در کار خواهد بود؟ ما خوش بین نیستیم و معتقدیم که کمیته همکاری اماراتی-سعودی جایگزین خواهد شد و بعید نیست که بحرین نیز در روزهای آتی به آن بپیوندد و از سوی دیگر شاهد نزدیک شدن کویت، عمان و قطر در مقابل باشیم. روابط کویت و عربستان پس از نشست رو به تیرگی خواهد گذاشت و اختلافات میان طرفین در باره میدان نفتی الخفجی و گازی الدرّه در منطقه بیطرف دوباره در روزهای آتی مطرح خواهد شد و عمان نیز ممکن است تلاش هایش در جهت مسیر جدیدی باشد. به طور کلی شورای همکاری خلیج فارس و همه منطقه هم اکنون در مسیر دشواری قرار دارد؛

تاریخچه مختصر از شورای همکاری خلیج فارس

تحركات برای شکل و گیری یک سازمان همکاری کشورهای عربی حوزه خلیج و فارس به دهه ۱۹۶۰ میلادی بازمی گردد. تحركات مذکور با خروج بریتانیا از خلیج و فارس و شرق کانال سوئز شدت بیشتری یافت. به طوری که در هفدهمین کنفرانس اعراب در سال ۱۹۸۰ و در و امان؛ پایتخت اردن، اساس شکل و گیری سازمانی امنیتی و دفاعی به نام و شورای همکاری خلیج و فارس؛ پایه و گذاری شد. بعد از گذشت یک سال و در اجلاس وزرای خارجه و شش کشور عرب خلیج و فارس، کویت بر ایجاد شورای همکاری دولت و های عرب خلیج و فارس که بتواند چارچوبی جهت همکاری، هماهنگی و همگرایی در زمینه و های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و امنیتی باشد، تأکید کرد. در نهایت در سال ۱۹۸۱ همه تلاش و کنش و های نخبان عربی دول خلیج و فارس در یک حلقه ارتباطی مبتنی بر وفاق منجر به شکل و گیری شورای همکاری خلیج و فارس متشکل از شش عضو عربستان، قطر، کویت، عمان، بحرین و امارات متحده و ی عربی شد. در ایجاد شورای همکاری خلیج و فارس متغیر امنیت نیز نقش غیر قابل انکاری داشته است.

درک امنیتی مشترکی که کشورها را به ایجاد چنین سازمانی متمایل ساخت عبارت و اند از ؛ خروج بریتانیا از منطقه خلیج و فارس و شرق کانال سوئز و به و تبع آن به هم خوردن نظم و موازنه قوای حاکم بر زیر سیستم منطقه و ای خلیج و فارس، حوادث و تغییرات سیاسی و اقتصادی دهه و ی ۸۰ میلادی همچون وقوع انقلاب اسلامی، جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و حمله شوروی به افغانستان و برخی عوامل دیگر. نشستی که سرآغاز افول شورای همکاری شد

به هر حال آنچه درباره نشست ۲۸ سران شورای همکاری خلیج فارس می توان گفت این است که این شورا نیز همانند اتحادیه عرب هیچگاه نتوانسته است به رویاهای کشورهای تشکیل دهنده آن جامه عمل بپوشاند و به نظر می رسد مشارکت بسیار پایین در این نشست به خوبی نشانه هایی از آینده این شورا را ترسیم می کند به ویژه که سران این شورا اهمیتی برای آن قائل نیستند. عربستان در اتحادیه عرب و شورای همکاری خلیج فارس به دنبال پیشبرد اهداف مورد نظر خود است و بحرین و امارات نیز همواره دنباله رو سیاست های ریاض هستند.

در پایان به طور خلاصه می توان ویژگی های نشست سی و هشتم شورای همکاری خلیج فارس را سطح پایین مشارکت سران، کوتاهترین نشست از نظر زمان برگزاری، ابهام در آینده شورای همکاری خلیج فارس، عدم تمایل کشورهای شورا برای همگرایی دانست

در پایان به طور خلاصه می توان ویژگی های نشست سی و هشتم شورای همکاری خلیج فارس را سطح پایین مشارکت سران، کوتاهترین نشست از نظر زمان برگزاری، ابهام در آینده شورای همکاری خلیج فارس، عدم تمایل کشورهای شورا برای همگرایی دانست. به نظر می رسد که در نشست پشت درهای بسته نیز پیشرفتی در حل اختلافات به دست نیامده است.

شورای همکاری هیچگاه نتوانست در مسیر تعیین شده برای آن حرکت کند و بحران کنونی به فروپاشی شورای همکاری کمک خواهد کرد و نشست کویت را باید سرآغاز فروپاشی شورای همکاری خلیج فارس نامید.

به نظر می رسد شورای همکاری که در سال ۱۹۸۱ ایجاد شده است دیگر تاریخ مصرفش به پایان رسیده است. همه امیدهایی که برای حل بحران میان دوحه و چهار کشور عربی در نشست کویت وجود داشت نقش بر آب شد و به نظر می رسد که مشکلات به قوت خود باقی می مانند. امارات، عربستان و بحرین مسیری جدا برای خود انتخاب خواهند کرد و قطر و کویت و دیگر کشورها نیز مسیر دیگر را انتخاب می کنند. پرواضح است که ضربه ای که به شورای همکاری خلیج فارس در کویت وارد شد به شدت آینده این شورا را تحت الشعاع قرار خواهد داد.